

REPUBLIKA HRVATSKA
ISTARSKA ŽUPANIJA
OPĆINA RAŠA
Općinska načelnica

52223 Raša, Trg Gustavo Pulitzer Finali 2
Tel. +385 (0)52 880 820; Fax. +385 (0)52 874 629
e-mail: opcina-rasa@pu.t-com.hr; www.rasa.hr

KLASA: 351-01/21-01/1
URBROJ: 2144/02-01/01-21-4
Raša, 4. ožujka 2021.

PROTOKOL POSTUPANJA U SLUČAJU PRELASKA PRAGA OBAVJEŠĆIVANJA I UPOZORENJA ZA PRIZEMNI OZON U OPĆINI RAŠA

Zakonodavna osnova:

- *Zakon o zaštiti zraka („Narodne novine“ br. 127/19)*
- *Uredba o razinama onečišćujućih tvari u zraku („Narodne novine“ br. 77/20)*
- *Pravilnik o registru postrojenja u kojima su prisutne opasne tvari i očevidniku prijavljenih velikih nesreća („Narodne novine“ br. 139/14)*
- *Pravilnik o praćenju kvalitete zraka (NN 79/17)*

1. MJERNA POSTAJA KOROMAČNO - BROVINJE

Ova automatska mjerna postaja smještena je na području Općine Raša. Dio je lokalne mreže za praćenje kvalitete zraka odnosno dio mjerne mreže tvornice cementa Holcim.

Stručna institucija koja je odgovorna za postaju je Zavod za javno zdravstvo Istarske županije.

Pokazatelji onečišćenja zraka čije koncentracije se mjere na mjernoj postaji Koromačno-Brovinje su:

- SO₂ [µg/m³] – sumporov dioksid (automatski analizator)
- NO₂ [µg/m³] – dušikov dioksid (automatski analizator)
- PM₁₀ [µg/m³] – lebdeće čestice (automatski analizator)
- O₃ [µg/m³] – ozon (automatski analizator)
- CO [mg/m³] – ugljikov monoksid (automatski analizator).

2. ZAKONSKA OSNOVA I RAZLOZI DONOŠENJA

Sukladno odredbi članka 46. stavka 4. Zakona o zaštiti zraka (NN 127/19) i članka 11. stavka 1. Uredbe o razinama onečišćujućih tvari u zraku (NN 77/20), u slučaju prekoračenja pragova upozorenja ili praga obavješćivanja za prizemni ozon, izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave informira javnost o prekoračenjima putem priopćenja medijima koji pokrivaju područje te jedinice lokalne samouprave. U slučaju pojave prekoračenja pragova upozorenja te prava obavješćivanja za prizemni ozon, izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave naredit će primjenu posebnih mjera zaštite zdravlja ljudi i okoliša, što uključuje i mjere upozorenja te savjeta stanovništvu, odnosno mjere ograničenja i zabrane te odrediti njihovu provedbu, sukladno odredbama priloga 6. Uredbe o razinama onečišćujućih tvari u zraku. U tom cilju, radi jasnog definiranja tijeka informacija i postupanja, načelnica Općine Raša dužna je donijeti Protokol postupanja u slučaju prelaska praga obavješćivanja i/ili praga upozorenja za prizemni ozon na području Općine Raša.

3. PRAG OBAVJEŠĆIVANJA I PRAG UPOZORENJA ZA PRIZEMNI OZON

(Prilog 5. Uredbe o razinama onečišćujućih tvari u zraku)

Svrha	Vrijeme usrednjavanja	Prag
Obavješćivanje	1 sat	180 µg/m ³
Upozorenje	1 sat ¹³	240 µg/m ³

(13) Za primjenu odredbi o potrebi donošenja kratkoročnog akcijskog plana prema zakonu kojim se uređuje zaštita zraka prekoračenje praga upozorenja mora se mjeriti ili predviđati tijekom tri uzastopna sata.

4. RAZLOZI POTREBE OBAVJEŠĆIVANJA I UPOZORENJA

Za razliku od ozona u ozonskom omotaču, koji je neophodan za život na Zemlji, ozon pri tlu je nepoželjan. U manjim količinama iritira očnu sluznicu, grlo, nos i dišne puteve, dok u velikim koncentracijama može biti smrtonosan. Ozon koji nastaje u nižim slojevima atmosfere ili troposferski ozon sastavni je dio gradskoga smoga. Troposferski je ozon u neposrednom dodiru sa živim organizmima. Lako reagira s drugim molekulama, oštećuje površinsko tkivo biljaka i životinja, pa štetno djeluje na ljudsko zdravlje (dišne organe), biljne usjeve i šume. Zbog sve većeg prometa, količina ozona u troposferi u stalnom je porastu.

5. POSEBNE MJERE ZAŠTITE ZDRAVLJA LJUDI I OKOLIŠA KOJE SE PODUZIMAJU PRILIKOM POJAVE PREKORAČENJA PRAGOVA UPOZORENJA I PRAGA OBAVJEŠĆIVANJA

Upozorenja i savjeti stanovništvu:

- pozvati stanovništvo da pazi kako svojim ponašanjem i aktivnostima ne bi dodatno doprinijelo onečišćivanju zraka i tome dodatno ugrozili ugrožene skupine stanovništva,
- preporučiti da se ne upotrebljavaju uređaji za zagrijavanje prostorija na fosilna goriva, pogotovo ne oni bez učinkovitog odvođenja dimnih plinova,
- za kuhanje koristiti gdje god je to moguće električna kuhala i pećnice umjesto plinskih štednjaka i štednjaka na kruto gorivo,
- ne pušiti u stambenim i radnim prostorijama,
- odgoditi čišćenje sredstvima koje sadrže korozivne kemikalije i otapala, popravke pri kojima se koriste ljepila, boje, lakovi, upotrebu insekticida i sve ostale radnje i aktivnosti koje nisu hitne i neophodne, a pri kojima se onečišćuje zrak u prostorijama s obzirom da se prostorije ne mogu provjetriti otvaranjem prozora,
- preporučiti da se ne koristi mehanička ventilacija kojom se u prostorije ubacuje zrak i da se ne otvaraju prozori,
- preporučiti da mala djeca, trudnice, stariji ljudi, kronični bolesnici, osobe slabog zdravlja i osjetljive osobe u vrijeme kritične situacije ne izlaze na ulicu.

Ograničenja i zabrane:

Ograničenje ili zabrana uporabe motornih vozila u određenom području izuzimajući:

- javni prijevoz i taksi vozila,
- invalidska vozila,

- službena vozila policije, vojske, željeznice i pošte, vozila za opskrbu građana osnovnim potrepštinama,
- vozila vatrogasne službe, prve pomoći, prijevoz bolesnika i liječnika i lijekova.

U vrijeme zabrane prometa moraju se na ulicama i prilazima ugroženom području postaviti znakove zabrane.

6. NAČIN OBAVJEŠĆIVANJA I UPOZORAVANJA JAVNOSTI

Županijski centar 112 će nakon zaprimljene informacije o prekoračenju pragova obavješćivanja ili upozorenja obavijestiti Općinu Raša putem telefona na broj 052/880-820 ili na e-mail opcina-rasa@pu.t-com.hr.

Općina Raša će po saznanju o prekoračenju pragova obavješćivanja ili upozorenja obavješćivati javnost posredstvom medija i mrežne stranice www.rasa.hr.

Navedene informacije će sadržavati:

(a) podatke o zabilježenom prekoračenju:

- mjesto ili područje prekoračenja,
- vrsta praga koji je prekoračen,
- vrijeme početka i trajanje prekoračenja,
- najviša jednosatna koncentracija i, u slučaju prizemnog ozona, najviša osmosatna srednja vrijednost koncentracije;

(b) prognozu za sljedeće poslijepodne/dan(dane):

- geografsko područje na kojem se očekuje prekoračenje praga upozorenja ili praga obavješćivanja,
- očekivane promjene u onečišćenju (poboljšanje, stabilizacija ili pogoršanje), zajedno s razlozima za takve promjene;

(c) podatke o stanovništvu koje je izloženo, mogućim učincima na zdravlje i preporučenom ponašanju:

- podaci o grupama stanovništva koje su ugrožene,
- opis mogućih simptoma,
- preporučene mjere predostrožnosti koje izloženo stanovništvo treba poduzeti,
- gdje pronaći daljnje podatke;

(d) podatke o preventivnim postupcima za smanjenje onečišćenja i/ili izloženosti onečišćenju: navođenje sektora s glavnim izvorima onečišćenja; preporuke za postupke za smanjenje emisija (upozorenja/savjeti i ograničenja/zabrane sukladno točki 5. ovog Protokola).

OPĆINSKA NAČELNICA
mr.sc. Glorija Paliska, dipl.ing.stroj., v.r.